

“Pūčulis” 2.kārta

Jautājumi latviešu valodā un literatūrā 6. – 7.klasei

- 1) Nosauc vismaz 10 Latgalē dzimušus rakstniekus un dzejniekus.
- 2) Kurš Latgales rakstnieks uzrakstījis šīs pamācības:
„Ūtra pi tuo nikod natrivažej, kū pats vari padareit”
„Tys nikod naizaruodeisīs gryuši, kū ar okotu dareisi ”
„Verīs uz vysu nu lobuos pusis”
- 3) Nosauciet latgaliešu rakstnieku, kuram ir šādi 10 baušļi:
  - Ceineitīs par taisneibu.
  - Nakleist svešumā, bet palikt uzticeigim sovai dzimtenei.
  - Navys sovu zemi atstuot, bet atgiut atpakaļ tū, kas atjimts.
  - Steigtīs pēc gora gaismas.
  - Ceņstīs pēc saimnīcyskas nūsastyprynošonys.
  - Turētīs kūpā, palikt vīnuotim.
  - Palikt pi sovim tykumim i tradicejom.
  - Styngri turētīs pi sovys ticeibys.
  - Lītuot dzymtū mēli.
  - Ticēt lobuokai tautas nuokūtnei.
- 4) Nosauciet rakstnieka J. Jaunsudrabiņa ekranizētos darbus!
- 5) Nosauciet šo personu literāros pseidonīmus: Vilis Lejnieks, Elza Rozenberga, Jānis Pliekšāns, Voldemārs Zālītis, Regīna Kindzule, Viktors Kalniņš.
- 6) Kas ir „Riekstiņi”, „Sprīdīši”?
- 7) Nosauciet latviešu literātus, kuri apbalvoti ar Triju Zvaigžņu ordeni.
- 8) Nosauciet jums zināmās literārās prēmijas; par ko tās piešķir?
- 9) Nosauciet vismaz piecus latviešu rakstnieku daiļdarbus, ko varam dēvēt par bērniības atmiņu grāmatām.
- 10) Ko mūsu senči sauca par kukainīti vai kūlainīti?
- 11) Kas ir Neretas „Krodziņi”, Ērgļu „Braki”, Zaļenieku „Daušas”?
- 12) Uzraksti sinonīmus vārdam „Dievdienas”. Ko latvieši šādi sauca; kad tās atzīmē?
- 13) Nosauciet vietvārdus Latvijā, kas nosaukti pozitīvo mitoloģisko tēlu vārdos.
- 14) Kas ir “mālis, malis, māle” latviešu tautasdziesmās?

15)

Nosauciet rakstnieces vārdu un interesantus daiļrades faktus .

16) Šķeļrāceņi ir vasaras ēdiens kurzemnieku gaumē. Kāda ir šī ēdiena galvenā sastāvdaļa?

17)

Kuram latviešu dzejniekam uzstādīts šis pieminēklis? Kur tas atrodas?

18) Nosauciet, kā dažādās Latvijas vietās sauca kovārni.

19) Ar šo vārdu kādreiz apzīmēja kāzu tradīciju dalībnieku, kas kāzās nesa eglīti. Tāds ir arī uzvārds latviešu dzejniekam, kas šogad nosvinēja 80 gadu jubileju. Nosauciet šo vārdu un dzejnieku.

20) Gothards Frīdrihs Stenders jeb Vecais Stenders viņu ir aprakstījis kā ziemeļu jūras dievieti, kurai latvieši piedēvēja visas kuģa katastrofas. Vēlākos laikos tās vārdā sauca arī kādus mantiskus zaudējumus. Nosauciet šo vārdu.

21) Ar šo vārdu „Latviešu valodas vārdnīcā” apzīmēja gan puķu vainagu, gan personvārda „Pēteris” epitetu tautasdziesmās, gan ritma instrumentu, gan pirkstaiņus vai goda cimds. Nosauciet šo vārdu.

22) Nosauciet latviešu dzejniekus, kam nākamajā gadā svinēsim apaļas jubilejas.

23) Igauņi to sauc „sega”, lietuvieši – „šamas”. Nosauciet latviešu vārdu.

24) Kāda nozīme ir Mīlenbaha-Endzelīna „Latviešu valodas vārdnīcā” iekļautajam vārdu savienojumam „sejiņas sanest”?

25) Izskaidro vārda „brukstalas” nozīmi latviešu tautasdziesmā :

„ Rikšiem bērīt' es palaidu
Pa zaļām(i) brukstalām. ”

